

Nieuw stamboek voor minirunderen in de maak

Hendrikjan Janssen en Dirk de Wild verwachten dat houders van minirunderen gebaat kunnen zijn bij de oprichting van een vereniging /stamboek waarvoor geen plek is binnen de bestaande rassistamboeken. Ze roepen belangstellenden op zich te melden.

Dahomey

Het Dahomey rund komt uit het West-Afrikaanse Benin, voormalig Koninkrijk van Dahomey. De runderen zijn taai, hebben een hoge levensverwachting en kunnen zomer en winter buiten.

Kenmerkend zijn de blauwe tong en mondholte (bij de zwarte dieren), een bijna onzichtbaar uier buiten de zoogtijd, een goed ontwikkeld moederinstinct, en een grote behoefte aan stengelig ruwvoer.

Dahomeys hebben een schofthoogte van maximaal 110 (stier) en 100 centimeter (koe). Stieren zijn niet zwaarder dan 350 kilo en de koe heeft een maximumgewicht van 260 kilo (minder dan de helft van een volwassen Hollandse koe).

Bron: Levende Have

Terwijl we genieten van een kopje koffie op het terras van Boscafé Merlijn, kijken we uit op een groepje kleine runderen in het aangrenzende weiland.

Hendrikjan Janssen woont in Kranenburg(Dld.) net over de grens bij Groesbeek.

Janssen houdt al enkele tientallen jaren minirunderen. Hij was een van de eerste in Nederland met Dahomey dwergkoetjes. 'In 1987 heb ik mijn eerste koetjes een stier en twee koetjes verkregen uit de dierentuin van Antwerpen, dankzij een tip via mijn werk aan de KU te Nijmegen. Later kwamen hier nog een stier en koetje uit de dierentuin van München bij. Deze dieren vormden tevens de basis voor de meeste Dahomey in Nederland en België', vertelt Janssen.

Aan de wieg van het stamboek

In 2000 werd in Rauda de Duits Nederlandse fokvereniging 'Zuchter und Freunde des Europäischen Dahomey Zwerg Rindes' opgericht waarvan Janssen samen met Dirk de Wild jarenlang bestuurslid was.

In de loop der jaren was het aantal Nederlandse leden dermate toegenomen dat het tijd werd voor een Nederlandse vereniging en in 2010 was het Nederlands Dahomey Dwergrund Stamboek een feit. Terwijl Dirk de Wild de stamboekregistratie en website beheer voor zijn rekening nam, was Janssen vicevoorzitter. Ook was hij samen met Bonne Hylkema, een van de medeoprichters en voorzitter van het Nederlands Dahomey Dwergrund Stamboek, keurmeester voor het stamboek.

"Tijdens het werk als keurmeester, viel het mij op dat de ter keuring aangeboden dieren niet altijd voldeden aan de ras-kenmerken van de Dahomey. En al waren het vaak mooie minikoetjes, het waren beslist geen Dahomey. We konden ze dus niet opnemen in het stamboek. Begrijpelijk was de teleurstelling bij de eigenaren vaak groot omdat ze in de veronderstelling verkeerden in het bezit te zijn van zuivere Dahomey."

Janssen weet dat er in Nederland, in tegenstelling tot Duitsland, soms uit onwetendheid soms bewust, ook wel eens is ingekruist met andere rassen. "En dat is ook wel verklaarbaar. Bijna alle zuivere Dahomey die in de beginjaren in Nederland bij hobby-fokkers aanwezig waren, waren rechtstreeks of indirect afkomstig uit dierentuinen. Bij de fokkerij in de dierentuinen is steeds geselecteerd op uiterlijk. Op karakter werd niet gelet. Daardoor is de gemiddelde Dahomey wat schuw en wild."

Hendrikjan Janssen heeft diverse minirunderen die niet in het Dahomey stamboek passen.

Benaderbare koetjes

‘En dat is net wat hobbyfokkers niet willen. Die willen makkelijke en benaderbare koetjes. Dit heeft er mede toe geleid, dat sommige hobbyfokkers door te kruisen hebben geprobeerd om Dahomey te fokken die wat handzamer zijn, en beter bij de liefhebberij passen. Een voordeel daarvan was, dat de genetische diversiteit toenam. In Duitsland is men veel strakker in de leer geweest. Er wordt daar scherp op raszuiverheid gelet en alleen zwart en de verdunde daaraan gerelateerde kleur grijsblauw zijn daar toegestaan. Volgens de Nederlandse fokrichting zijn alle kleuren toegestaan. Als gevolg daarvan is inteelt bij Dahomey in Duitsland een veel groter probleem dan hier. Door de strenge selectie zijn minder dieren voor de fokkerij beschikbaar.

Niet onder te brengen

Janssen stelt vast dat in de loop der jaren het aantal minirunderen die niet in stamboeken onder te brengen zijn, is toegenomen. ‘Het gaat hier niet alleen om kruisingen maar ook om bijvoorbeeld leuke dwergzeboes in verschillende soorten, verdwaalde Dexter of Dahomey maar ook miniatuur hoogland runderen van nog geen meter. Kijk bijvoorbeeld maar eens op een advertentie-site als Marktplaats. Daar kom je nogal eens kleine runderen tegen, die in geen enkel stamboek opgenomen kunnen worden. Op kinderboerderijen zijn ook regelmatig kruisingen tot stand gekomen tussen minirunderen en runderen van grote rassen. Daardoor kom je ook blaarkoppen en lakenvelderaftekeningen tegen bij minirunderen. Een aandachtspunt bij zulke, niet raszuivere dieren is wel dat uit een minirund soms een kalf geboren kan worden waarvan de grootte behoorlijk tegen kan ➤

Dexter

De Dexter is een ras kleine runderen waarbij de volwassen koeien tussen de 250 en 320 kilogram wegen. Volwassen stieren wegen rond de 450 kilogram. In verhouding tot hun grootte is het lichaam breed en lang, met een goed afgerond achterwerk. Dexters hebben een schofthoogte van 96 cm tot 106 cm.

Dexter koeien zijn altijd eenkleurig: of zwart, of rood of bruin-achtig. Ze hebben horens die naar binnen of naar boven buigen. Dexter koeien komen oorspronkelijk uit Ierland. De Dexter is rond 1960 in Nederland gekomen.

Janssen bezit een groepje zeldzame oorspronkelijk Engelse dwergrunderen. Ze zijn wit en genetisch hoornloos.

vallen. Als in zo een geval wat meer bekend is van de ouder; dus als hier een soort afstammingsbewijs bij is, kan men doelgerichter fokken. Je kunt problemen voorkomen en bijvoorbeeld een mooie populatie lakenvelder minirunderen of dwerghooglanders opbouwen.'

Zelf is Janssen sinds enige tijd in het bezit van een groepje zeldzame oorspronkelijk Engelse dwergrunderen. Ze zijn wit en genetisch hoornloos. Hij kocht ze van een Duitse liefhebber, die zich plotseling genoodzaakt zag met zijn fokkerij te stoppen. Helaas waren de meeste dieren al naar de slacht gegaan. Enkele dieren konden nog behouden blijven en lopen nu in Grafwegen. Ook voor deze dieren is in Europa geen stamboek voorhanden.

Minizeboe

De zeboe of het bultrund (*Bos primigenius indicus*) wordt voornamelijk in gebieden met een tropisch en subtropisch klimaat in Zuid-Azië en Afrika gehouden. De Minizeboe of Dwergzeboe is een verzamelnaam voor drie dwerggrassen die binnen de zeboe-familie zijn ontstaan. Veel minizeboes in België en Nederland zijn kruisingen van meerdere dwergzeboerassen met een schofthoogte iets groter dan 100cm.

Algemene vereniging

'Door dit alles is geleidelijk aan het idee gegroeid een wat algemenere vereniging voor houders van dwergrunderen in Nederland en België in het leven te roepen', vertelt Janssen. Samen met Dirk de Wild wil hij proberen dit idee in praktijk te brengen.

Wat kan een nieuwe vereniging voor fokkers van minirunderen betekenen voor de leden? 'Een vereniging kan fokkers van verschillende richtingen bij elkaar brengen. Ook kan een vereniging/stamboek de fokkers ondersteuning bieden bij het maken van de beste fokkerij keuzes en voorlichting geven. Een voorbeeld: als gevolg van inteelt kunnen erfelijke gebreken optreden. Als je informatie hebt over afstamming van dieren waarmee je wilt fokken, kun je mogelijk dat soort problemen voorkomen.'

Janssen verwacht dat een nieuw stamboek voor minirunderen in een behoefte kan voorzien 'We willen zeker niet concurreren met bestaande stamboeken. Wel willen we minirunderen gaan registreren en keuren waarvoor in andere stamboeken geen ruimte is. En natuurlijk gaan we dan ook een leuke fokdag organiseren.'

Het ligt in de bedoeling om binnenkort voor belangstellende houders van minirunderen een bijeenkomst te organiseren centraal tussen Nederland en België. Janssen roept fokkers en houders van minirunderen op zich bij hem of Dirk de Wild te melden. 'We willen zo het draagvlak voor de oprichting van een dergelijke vereniging peilen om daarna concretere vorm aan de plannen te kunnen geven. Ook al zijn het er maar 10 die zich melden. Dan nog kan het zinvol zijn om van start te gaan.'

Berrie Klein Swormink

Hendrikjan Janssen is telefonisch te bereiken op 0655844211 en zijn mailadres is hendrikjanmar@gmail.com
Dirk de Wild is te bellen op nummer 0621892516.